

СТАНОВИЩЕ

**от проф. д-р ВИОЛЕТА ГОРАНОВА ТАЧЕВА,
ръководител на Катедра по славянски езици и комуникация
при Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна,**

**определена със заповед на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“ №РД38-190/22.03.2018 г.
за външен член на Научното жури за оценка на дисертационен труд на тема:**

РАЗВИВАНЕ НА КОМУНИКАТИВНИТЕ УМЕНИЯ ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОНЕН КУРС ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК КАТО ЧУЖД ЗА МЕДИЦИНСКИ ЦЕЛИ

**разработен от ЕВДОКИЯ СТЕФАНОВА СКОЧЕВА - ШОПОВА за присъждане на
образователна и научна степен „Доктор“
по научна специалност: 2.1. Филология (Български език)**

1. Актуалност на дисертационната тематика

Развиването на комуникативни умения по български език в академична програма по медицина в англоезично обучение е истинско предизвикателство както за обучаваните, така и за обучаващите. С присъединяването на България към Европейския съюз започна масова миграция на много млади хора от Европа в България с цел придобиване на висше образование по престижни специалности чрез академично обучение на английски, но с индивидуално справяне с професионални, административни и социални комуникативни нужди в българоезична среда. Тази нова ситуация налага осъвременяване и оптимизиране на научно-методическите стратегии, подходи и материали съобразно последните тенденции в чуждоезиковото обучение и в частност – обучението по български език като чужд за медицински цели (БЕЧМЦ). Допълнителен аргумент е необходимостта от съобразяване на електронните материали с реалните професионални нужди и регистрирането на индивидуални постижения съобразно критериите и стандартите на Европейската езикова рамка и Европейското езиково портфолио. Дисертационният труд на Евдокия Скочева изследва съвестно и задълбочено именно тези проблеми, с което става първата у нас разработка на конкретните аспекти за използването на електронните ресурси за развиване на индивидуалните комуникативни умения за комуникация в клиника. Затова определям избраната тема като дисертабилна и отговаряща на научните, академични и социални нужди на европейското общество.

2. Степен на познаване на състоянието на проблема, изпълнение на поставените задачи и постигане на поставената цел

Дисертационният труд демонстрира задълбочено разбиране на електронното обучение като интерактивна дейност за изграждане на съвременни езикови компетенции. Авторката излага тезата си компетентно и мотивирано на 177 страници, като илюстрира теоретико-приложните си разсъждения, изводи и препоръки с 61 фигури, 7 таблици и 4 приложения. Своеобразен атестат за обхвата на изследването и научната му пълнота са и използваните 132 източника. По този начин докторантката не само показва отлична библиографска осведоменост, но и демонстрира умение за системен анализ, за сравняване на гледни точки, за научно обосновани обобщения и изводи. Събраният и анализиран богат материал, предложените модели и принципи, направените научни изводи доказват научната хипотеза за ролята на електронните дейности и ресурси за повишаване на ангажираността, участието в езиковия курс и за усъвършенстване на индивидуалните комуникативни умения на студентите от англоезичната програма за изграждане на комуникативната им компетентност по български език при контакти с пациенти и с медицински персонал.

Дисертационният труд реализира последователно и съвместно предвидените научни задачи и постига поставената основна цел - да се систематизира и опише теоретично процесът на планиране и конструиране на електронен курс от смесен тип по български език като чужд за медицински цели – комуникация в клиника, с оглед на развиването на индивидуалните комуникативни умения на обучаваните като медици.

3. Структура и приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд съдържа увод, три основни глави и заключение, написан е последователно и логично, с ясна визия за структурата, спецификата и основните критерии за съставяне на електронен курс за комуникация в клиника. Предложените авторски задачи допълват докторантския труд с прагматичната си ориентираност и имат мултиплициращ ефект.

В увода авторката аргументира необходимостта от изследването, формулира научната си хипотеза, обекта, предмета, целите и задачите в труда, доказвайки неговата актуалност.

В първата глава докторантката представя теоретичната същност на електронното обучение, като обобщава теоретико-приложния опит чрез сравнителен анализ на критериите и принципите на съвременните теории за усвояване на чужд език. С особен принос се откроява направеният SWOT анализ на традиционните и електронните форми на обучение, на видовете езикови упражнения в електронна среда.

Закономерно във II глава следват идеите за теоретико-приложен модел за електронен курс по български език за медицински цели. Докторантката дефинира точно общите и конкретни цели на електронния курс по БЕЧМЦ въз основа на анализ на нуждите и анализ на целевата група, като използва резултати от проведеното емпирично изследване в

продължение на две академични години с 300 чуждестранни студенти. Това ѝ позволява да установи нерешените проблеми в тази област и обезпечава надеждност и задълбоченост на направените научни изводи за създаване на теоретична рамка на проектирането и разработването на електронен курс от смесен тип по български език като чужд за медицински цели.

Третата глава се фокусира върху прагматичните аспекти на резултатите от изследването. За първи път в България е представен цялостен проект за електронен курс с над 100 онлайн езикови задачи по БЕЧМЦ, реализиран в електронната платформа Blackboard, пилотиран, апробиран и усъвършенстван в продължение на 3 години в Медицинския университет – Варна. Ясно е дефинирана неговата структура и тематичен обхват, като са изложени съвременните научни решения на докторантката за видовете упражнения и задачи, тяхната проблематика, както и за дизайна им. Като голямо постижение трябва да се отбележи изключителното разнообразие, пълнота и качество на авторските текстове, видео- и аудиоматериали.

Приносите могат да се обобщят в две основни групи:

- с теоретико-методически характер: описани, анализирани и апробирани са принципите, критериите и стратегиите за електронно обучение по български език за медицинска комуникация чрез изграждането на педагогически модел за развиване на индивидуални комуникативни умения в клиника;
- с теоретико-приложен характер: за първи път в България е разработена и представена цялостна научнооснована система за електронно обучение за медицински цели от смесен тип, дефиниран е теоретичен модел на електронен курс със стройна класификация на различните типове онлайн упражнения за електронно обучение.

Във връзка с дисертационния труд са отпечатани 8 научни публикации, с което авторката доказва системната работа и трайния си интерес към тази проблематика.

Авторефератът представя точно и ясно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

4. Заключение

В заключение смятам, че докторантката е реализирала напълно поставените задачи и е постигнала значими научно-приложните приноси. Дисертационният труд "Развиване на комуникативните умения чрез електронен курс по български език като чужд за медицински цели" съответства изцяло на изискванията на нормативните документи и на Правилника на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ за условията и реда за придобиване на научни степени и заемането на академични длъжности. Цялата процедурата по зачисляване, вътрешна защита и отчисляване е спазена точно и е напълно

съобразена с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Затога категорично давам своя положителен вот и предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на ЕВДОКИЯ СТЕФАНОВА СКОЧЕВА - ШОПОВА образователната и научна степен *Доктор по филология*.

ЧЛЕН НА ЖУРИТО:

Проф. д-р Виолета Тачева

София, 9 май 2018 г.